

CYKL | MŁODZI W OBIEKTYWIE
GRUPA WIEKOWA | SZKOŁA PODSTAWOWA 4-6

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Karolina Giedrys-Majkut

FILM | „199 MAŁYCH BOHATERÓW”, odcinki: Polska, Laos, Irak, Niemcy, Indie, Nepal, Namibia, Wybrzeże Kości Słoniowej

Króciutkie historie z cyklu „199 małych bohaterów” to spotkania z dziećmi i nastolatkami z całego świata i okazja, by przyrzeć się temu, jak wygląda ich życie. Decyzją filmowców bohaterowie i bohaterki są prezentowani w trakcie swojej drogi do szkoły, która metaforycznie pokazuje, jaki dystans dzieli ich od życiowych szans i możliwości. Podróżując z To, Jaferem, Annaleną i innymi poznamy mniej lub bardziej egzotyczny krajobraz ich ojczyrstych stron i wysłuchamy opowieści o tym, co je trapi, co frustruje, a co napawa nadzieją. Z tych niesamowitych historii wyłania się obraz różnorodności i potrzeb naszego świata wyrażonych w bardzo prosty, czytelny i angażujący sposób. „199 małych bohaterów” to edukacja globalna w najlepszym wydaniu, lekcja empatii i świadomości obywatelskiej w jednym, która nie tylko zachwyci, ale też wzbogaci starszych i młodszych widzów.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z uczniami tematów:

- Droga do szkoły
- O czym marzymy
- Ciekawość świata

Droga do szkoły

Każdy odcinek z serii „199 małych bohaterów” poświęcony jest krótkiemu fragmentowi dnia, gdy dzieci wstają, wypełniają poranne obowiązki i wyruszają do szkoły. Dzięki tak przyjaznemu schematowi łatwiej widzom dostrzec różnice w poszczególnych planach dnia, nie sposób je bowiem przeoczyć. Różnice te dotyczą wielu aspektów – godziny wstania, zakresu obowiązków domowych do wykonania przed wyjściem, dystansu do pokonania w drodze do szkoły, bezpieczeństwa, czy w końcu samej nauki. Jak się okazuje, mogą być ogromne – podczas gdy Annalena z Niemiec pokonuje codziennie 3 kilometry, Zacheo z Namibii ma ich do przejechania 60. To z Laosu jeździ do szkoły raz w tygodniu, ale za to zostaje w niej 5 dni. Alphonsine z Wybrzeża Kości Słoniowej jest w szkole codziennie, ale jednak nie po to, by się uczyć, tylko po to, by pomagać ciotce sprzedawać jedzenie uczniom.

Relacje bohaterów serii są fascynujące i wypełnione wieloma ciekawostkami, jednak ich największą siłą, z punktu widzenia psychoedukacji, jest możliwość otwarcia oczu odbiorców na istniejące na świecie nierówności i problemy. Dzięki tym spotkaniom tak zwane „cele zrównoważonego rozwoju”¹ można odnieść do konkretnego życiorysu i twarzy, przez co nabierają one bardziej osobistego, namacalnego wymiaru i bardziej też nas obchodzą. Tak jak na przykład odcinki

¹ <http://www.un.org.pl/>

z dziewczęcymi bohaterkami, Sanjaną z Indii i Alphonsine, które pokażą widzom skalę problemów związanych z nierównością płci i zagrożenia, wobec jakich staje wiele dziewczynek na całym świecie. Jest duża szansa, że – dzięki sile identyfikacji z rówieśnikami – te i inne opowieści poruszą widzów i pobudzą w nich motywację do działań na rzecz zmian. To cenny zasób, który z pewnością przyda się w trakcie późniejszych lekcji poświęconych edukacji globalnej.

Pytania: Która z pokazywanych dróg wydała Wam się najciekawsza? Jak myślicie, który z bohaterów/która z bohaterek ma do pokonania najtrudniejszą drogę do szkoły? Dlaczego? Jakie są różnice pomiędzy bohaterami? Z czego one wynikają? Jakie czynniki mają tu największe znaczenie? Wiek, status materialny rodziny, płeć? Jaki wpływ ma dostęp do szkoły na późniejsze życie dzieci z całego świata? Co z niego wynika?

O czym marzymy

Przekaz filmu pozwala widzom zbudować relację z małymi bohaterami i małymi bohaterkami na wielu płaszczyznach. Opisane wyżej wyeksponowanie różnic w stylach życia dzieci i nastolatków na całym świecie, uzupełnia bardziej optymistyczny wątek marzeń, który pomoże dostrzec podobieństwa i nawiązać nić porozumienia. Pragnienia wymieniane przez Anisha, Wiktora i innych składają się na obraz idealnego świata, który zapewne będzie bliski i polskim odbiorcom. Świat ów zapewnia wszystkim dobre, bezpieczne drogi, elektryczność, bieżącą wodę, możliwość uczenia się w dobrych warunkach, brak kar cielesnych, ciężkich chorób, wojen i terroryzmu, życie w pełnej rodzinie. Nieprzypadkowo podtytuł serii brzmi „Na ścieżce do przyszłości”, jej odcinki zawierają bowiem bardzo pozytywny, empatyczny przekaz mówiący o tym, że choć na drodze do przyszłości mali bohaterowie i małe bohaterki z całego świata mogą mieć różny dystans do przejścia, kierują swój wzrok w podobnym kierunku.

Pytania: O czym marzą mali bohaterowie? Jakie potrzeby się kryją za tymi marzeniami? Które z tych marzeń najbardziej do Was przemawiają? Jak wyglądałby świat, gdyby go urządzić według marzeń, jakie wymieniają mali bohaterowie i małe bohaterki? Jakie znaczenie miałyby wprowadzenie w takim świecie kar cielesnych wobec dzieci? A co myślicie o elektryczności, która nie jest dostępna w wielu miejscach na świecie? Jak zmieniłby się świat, gdyby wszędzie doprowadzić elektryczność, bieżącą wodę i zbudować wszędzie dobre drogi? Jak zmieni się wtedy życie Sanjany z Indii i Anisha z Nepalu? Które z tych marzeń Wy też chcielibyście zrealizować?

Ciekawość świata

Na koniec kolejny ważny walor edukacyjny filmów z serii „199 małych bohaterów”, który trudno zlekceważyć – rozbudzanie ciekawości świata. W tych króciutkich, 5-minutowych opowieściach twórcy zmieścili ogrom fascynujących faktów z życia innych kultur i krajów, które inspirują chęć podróży i poznania. Czerwona ziemia na Wybrzeżu Kości Słoniowej, egzotyczne zwierzęta w kuchni Zacheo z Namibii, rytuał porannego przechodzenia pod Koranem, jaki wprowadziła mama Jafera z Iraku – każda z tych drobnych scen to zaproszenie do odkrywania świata przy boku sympatycznych, nieonieśmielających przewodników i przewodniczek. Twórcom udało się z pewnością zachować równowagę pomiędzy uniwersalnymi, bardziej poważnymi treściami a egzotyką, która przyciąga oko. Dzięki takiej konstrukcji opowieści o małych bohaterach i bohaterkach są nie tylko wypowiedzią na istotne globalne zagadnienia, ale też – a może przede wszystkim – niesamowitą przygodą.

Uwaga: w rozmowie po filmie warto zadbać, by widzom nie umknął fakt, iż pokazani bohaterowie/pokazane bohaterki są jedynie przykładami, a ich życie nie musi być reprezentatywne dla innych dzieci z danego kraju. Dobrym przykładem będzie odniesienie tej refleksji do polskiego bohatera, Wiktora, który może uświadomić widzom, że podobnie jak oni różnią się od niego, tak i inne dzieci z Nepalu, Indii, czy też Laosu mogą różnić się od tych przedstawionych w filmie.

Pytania: Które fakty z życia małych bohaterów najbardziej Was zainteresowały? Który kraj najbardziej chcielibyście zwiedzić i dlaczego? Co to znaczy ciekawość świata? Czy świat przedstawiony w filmach jest ciekawy? Czy dzięki takim filmom możemy lepiej poznać świat? Co takiego historia o Wiktorze mówi o życiu w Polsce? Czy chcielibyście uzupełnić jakoś tę historię? Jak myślicie, czy w przypadku innych opowieści, może być tak samo? Czy wyobrażacie sobie zupełnie różnych bohaterów z pokazywanych krajów, których styl życia różni się od tego, który widzieliśmy?